

FRÁSÖGN

af 34. fundi þingmannanefndar EES í Vaduz 29.-30. mars 2010

Af hálfu Íslandsdeildar þingmannanefndar EFTA sóttu fundinn þau Árni Þór Sigurðsson formaður, Valgerður Bjarnadóttir, Þorgerður K. Gunnarsdóttir og Sigmundur Davíð Gunnlaugsson, auk Sigrúnar Brynju Einarsdóttur, starfandi ritara Íslandsdeildar. Helstu dagskrármál fundarins voru þróun EES-samningsins, ársskýrsla um framkvæmd EES-samningsins, skýrsla um EES og sameiginlega fiskveiðistefnu ESB og skýrsla um svæðisbundið samstarf sveita- og héraðsstjórna innan EES. Þá voru framsögur varðandi fjármálapjónustu á EES-svæðinu. Loks var matvælaframleiðandinn Hilcona heimsóttur.

Embættismönnum var boðið á fund nefndarinnar til að ræða þróun og framkvæmd EES-samningsins og eftirfylgni ályktana sem samþykktar voru á síðasta fundi þingmannanefndar EES. Framsögu höfðu Thomas Nücke frá fastanefnd ESB gagnvart Sviss og Liechtenstein, Nikulás prins í Liechtenstein, formaður fastanefndar EFTA, Lars Olof Hollner frá framkvæmdastjórn ESB og Per Sanderud, forseti Eftirlitsstofnunar EFTA, ESA. Í framsögum þeirra kom m.a. fram að umsókn Íslands um aðild að ESB hefði valdið nokkurri spennu á milli EFTA-ríkjanna. Í tilefni af því tók Árni Þór Sigurðsson fram að Ísland væri fyllilega skuldbundið EES-samstarfinu og myndi vera það þar til íslenska þjóðin hefði tekið afstöðu til ESB-aðildar í þjóðaratkvæðagreiðslu að aðildarviðræðum loknum.

Töluvert var rætt um skuldbindingar Íslendinga vegna Icesave-reikninganna. Í því sambandi sagði Per Sanderud m.a. að hátt í 50 bankar hefðu kvartað til ESA á þeim grundvelli að Íslendingar virtu ekki reglur innri markaðarins. Það væri hins vegar afstaða ESA að heimilt væri að setja innstæðueigendur framar öðrum kröfuhöfum. Árni Þór sagði að Icesave-deilan hefði vissulega dregist mjög á langinn þrátt fyrir að menn hefðu lagt mikið á sig til að reyna að leysa hana. Íslensk yfirvöld hefðu lýst sig reiðubúin að greiða skuldbindinguna sem slíka, en tekist væri á um skilyrði og vexti auk þess sem lagaleg óvissa væri enn til staðar. Hann nefndi líka tengslin milli Icesave-deilunnar og aðstoðar Alþjóðdagjaldeyrissjóðsins (AGS) sem Íslendingar væru mjög óánægðir með og væru ekki samkvæmt leikreglum AGS. Ástandið á Íslandi væri mjög erfitt og afstaða Norðurlandanna sérstaklega væri skaðleg fyrir annars góð samskipti Íslands við þau. Sigmundur Davíð Gunnlaugsson tók undir með Árna Þór og kvaðst vilja leggja áherslu á að ekki væri rétt að segja að Íslendingar ætluðu að endurgreiða Bretum og Hollendingum þar sem sú afstaða fæli í sér að fjármagn hefði komið til Íslands, en svo hefði ekki verið. Það væri líka ljóst að engin ríkisábyrgð hefði verið á innstæðum. Málið snerist um að íslenska ríkið væri beðið um að bæta ríkisstjórnnum Bretlands og Hollands það sem þær hefðu endurgreitt þegnum sínum vegna tapaðs fjár á Icesave-reikningum. Hann sagði að málið allt hefði haft skaðleg áhrif á samskipti Íslands við Bretland og Holland og benti á að margir Íslendingar væru nú andvígir ESB-aðild. Þorgerður K. Gunnarsdóttir tók undir með Árna Þór og Sigmundi Davíð og beindi þeirri spurningu til Per Sanderud hvort einhverjar kvartanir hefðu borist ESA frá íslenskum einkafyrirtækjum eða hvort ESA hygðist skoða samkeppnisaðstöðu á Íslandi sérstaklega, s.s. á tryggingamarkaði. Sanderud svaraði því til að ESA fylgdist vel með stöðu mála á Íslandi en engin kvörtun hefði borist enn. Þá tók Pat the Cope Gallagher fram að engin tengsl væru milli Icesave-málsins og ESB-umsóknar Íslands.

Harry Quaderer og Zuzana Brzobohatá gerðu grein fyrir ársskýrslu um framkvæmd EES-samningsins árið 2009 og drög að ályktun. Í máli þeirra kom m.a. fram að ánægja ríkti með aukið hlutverk þjóðþinga samkvæmt Lissabonsáttmálanum. Árni Þór benti á að ráðlegt gæti verið að skoða á næstunni áhrif áttmálans á aðildarríkin. Þá sagði Svein Roald Hansen

að Stórþingið hygðist opna skrifstofu í Brussel á næstunni eins og þing aðildarríkja ESB. Að umræðu lokinni var ályktun samþykkt.

Næst var tekin til umræðu skýrsla um héraðasamvinnu innan EES-svæðisins, en Svein Roald Hansen og Indrek Tarand höfðu framsögu um hana. Í máli þeirra kom fram að með samstarfinu myndi skilningur og þekking aukast og samskiptarásir skapast. Árni Þór kvaðst vera afar ánægður með skýrsluna, hann hefði talað fyrir gerð hennar um nokkurra ára skeið og fagnaði því að nú væri kominn formlegur vettvangur fyrir þessi mál. Hann hvatti Svisslendinga til að taka þátt í samstarfinu og ganga til liðs við hin ríkin. Að umræðu lokinni var ályktun á grunni skýrslunnar samþykkt.

Loks var tekin til umræðu skýrsla um endurskoðun á fiskveiðistefnu ESB frá sjónarhóli EES. Harald Nesvik og Pat the Cope Gallagher höfðu framsögu um skýrsluna, en hjá þeim kom m.a. fram að afar mikilvægt væri að takast á við ofveiðivandamálið á ESB-svæðinu og að nauðsynlegt væri að endurhugsa fiskveiðistefnu ESB frá grunni. Íslandsdeildin bar fram tillögu á fundinum um orðalagsbreytingu á hluta ályktunargreinar skýrslunnar þess efnis að í stað þess að þar segði að lögð væri áhersla á að svæðisbundið skipulag skipti ekki máli fyrir allar fiskveiðar, þar sem t.d. *botnfiskar* dreifðust yfir mörg svæði, og til væru samningar við þriðju ríki um sameiginlega fiskveiðistjórn, væri tiltekið að „sumar tegundir botnfiska“ dreifðust víða milli svæða. Með þessu vildu Íslendingar leggja áherslu á að ekki væri með öllu útilokað að einhver fiskveiðistjórn á uppsjávarstofnum gæti verið svæðisbundin þar sem það gæti verið mikilvægt fyrir lítil ríki. Töluverðar umræður spunnust um þetta atriði. Valgerður Bjarnadóttir sagði m.a. að eftirfylgni við grænbók ESB væri mjög mikilvæg fyrir Íslendinga. Sjávarútvegsmál yrðu augljóslega gríðarlega mikilvæg í aðildarviðræðum Íslands við Evrópusambandið og væru viðkvæm fyrir Íslendinga. Hún fagnaði því að framkvæmdastjórn ESB liti til þekkingar Íslendinga í sjávarútvegsmálum og kvað Íslendinga vera sammála því viðhorfi að aukin svæðisvæðing (regionalisation) í stjórnun fiskveiða leiddi til betri nýtingar stofna. Hún benti á að hlutfallslegur stöðugleiki væri mikilvægur fyrir Íslendinga ekki síður en sum aðildarríki ESB og sagði að þrátt fyrir mismunandi aðstæður í sjávarútvegi eftir löndum þyrfti starfsemin að vera á jafnréttisgrundvelli og því væri mikilvægt að losa atvinnugreinina smátt og smátt undan niðurgreiðslum. Loks ítrekaði Valgerður mikilvægi þess að losna við brottkastsskylduna úr sjávarútvegsstefnu ESB. Pat the Cope Gallagher tók undir það og sagði að ekki ætti að þurfa að bíða eftir nýrri fiskveiðistefnu hjá ESB til að taka á brottkastinu heldur þyrfti það að gerast strax. Að umræðu lokinni var ályktun á grunni skýrslunnar borin undir atkvæði og samþykkt með breytingartillögu Íslendinga.

Loks komu Katja Gey frá forsætisráðuneytinu í Liechtenstein og Mike Lauber frá fjármálaeftirlitinu í Liechtenstein til fundarins. Þau gerðu grein fyrir ýmsum álitamálum varðandi fjármálaþjónustu og eftirlit með henni á EES-svæðinu, sérstaklega í ljósi heimskreppunnar, og svöruðu ýmsum spurningum fundarmanna í framhaldinu.

Frekari upplýsingar fást á vefsíðunni www.efta.int og á nefndasviði.